

Strategi for arbeidet med EU Ecolabel 2018

EU Ecolabel er det offentlige europeiske miljømerket som forvaltes av den Europeiske Kommisjonen i samarbeid med EUs medlemsstater og EØS-landene. Miljømerkeordningen ble opprettet i 1992, og Rådets og Parlamentets forordning der reglene for ordningen er fastsatt, reguleres nå av den sist reviderte forordningen EC/66/2010. Stiftelsen Miljømerking ble oppnevnt som norsk ansvarlig organ i 1995 i henhold til den daværende forordningen, og har representert Norge siden.

EU Ecolabel administreres av den Europeiske Kommisjonen som også har sekretariatet. Selve kriterieutviklingen ble i forbindelse med revisjonen av forordningen i 2010 lagt til Kommisjonens eget Joint Research Center, JRC i Sevilla, Spania.

EU har tatt initiativ til å forbedre sammenhengen mellom de forskjellige miljøpolitiske virkemidlene, og det arbeides for at EU Ecolabel skal bidra til det generelle rammeverket for bærekraftig produksjon og forbruk. EU Ecolabel fremheves som en viktig brikke innen sirkulær økonomi og Kommisjonens studie «The REFIT of the EU Ecolabel Regulation» som ble offentliggjort i juni 2017 setter føringer for dette arbeidet. I tillegg til å peke på nødvendigheten av å effektivisere arbeidsprosessene og kostnadene, peker studien spesielt på at EU Ecolabels rolle innen offentlige innkjøp og som benchmark for «environmental Excellence» skal utvikles og bedres. Stiftelsen Miljømerking vil delta i diskusjonene i samråd med Barne- og likestillingsdepartementet og med Klima- og miljødepartementet.

European Union Ecolabelling Board (EUEB)

EUEB er det overordnede styrende organ for ordningen der representanter fra EUs medlemsstater og EØS-landene møtes. I tillegg har en rekke interesserte parter oppnevnt representanter til EUEB, og disse deltar på lik linje med medlemslandene/EØS-landene. De interesserte partene er organisasjoner innenfor områder angitt i forordningen, og disse er:

Bureau Européen des Consommateurs (BEUC);

EUROCOOP

European Environmental Bureau (EEB);

Business Europe;

European Association of Craft, Small & Medium-sized Enterprises (UEAPME);

EUROCOMMERCE

Stiftelsen Miljømerking deltar på vegne av Norge.

I perioden 2000 til 2010 ble EUEB ledet av det landet som hadde formannskapet i EU. Våren 2005 ble Norge bedt om å ta dette lederskapet, da landet som hadde formannskapet ikke hadde ressurser til dette. EUEB ledes i dag av en valgt representant blant EUEBs medlemmer, og Henning Scholz fra Tyskland er for tiden formann. Formannen velges for 2 år ad gangen, og Henning Scholz ble gjenvalgt i februar 2018 etter å ha sittet i 4 år.

EUEB gir råd og assistanse til Kommisjonen vedrørende implementering av forordningen. EUEB diskuterer også forslag til miljøkrav og er en del av den forberedende saksbehandlingen før kriteriedokumentene går til avstemning blant medlemslandene i Regulatory Committee.

EUEB har 3 møter i året, og i 2018 er disse fastlagt til:
5-6-februar, 26-27 juni og 20-21 november.

Regulatory Committee (RC)

Komiteen er opprettet i henhold til EUs «comitology». Her møtes medlemslandene for å fatte vedtak om nye og reviderte krav til miljømerking. Norge har formelt ikke rett til å møte eller tale i komiteen, men Stiftelsen Miljømerking får likevel delta og uttale seg om Norges posisjon. I desember 2017 endret Kommisjonen praksisen med at Norge kunne delta under hele møtet i komiteen, og vår representant må nå forlate møtet under selve avstemningen. Dette er i tråd med EØS-avtalens bestemmelser.

I Lisboa-traktaten er det gjort endringer i EUs komitologi-struktur, og «Regulatory Committee» vil nå bli erstattet med en av to mulig prosedyrer, «Delegated act» eller «Implementing act». Det er ventet at dette implementeres for EU Ecolabel i 2018. Medlemslandenes avstemning vil da foregå i en Advisory Committee. Dette vil antagelig ikke påvirke Norges deltagelse i nevneverdig grad.

Ad hoc working groups (AHWG)

I henhold til forordningen skal forslag til kriterier for tildeling av miljømerket diskuteres i en arbeidsgruppe der alle interesserte parter er invitert. Det opprettes derfor en AHWG for hver produktgruppe som det skal utvikles kriterier for, og når disse skal revideres. Joint Research Center, Sevilla, utarbeider tekniske rapporter samt forslag til miljøkrav for produktgruppen, som presenteres og diskuteres i arbeidsgruppen. Fra Norge deltar Stiftelsen Miljømerking på disse møtene, og deltagelsen prioriteres da vi her kan få innflytelse til tross for at vi ikke har stemmerett i Regulatory Committee.

Competent Body Forum (CB-Forum)

CB-Forum ble opprettet som et uformelt organ av og for de ansvarlige organene da det var behov for et lukket forum der søknadsbehandlingen kunne bli diskutert. Norge var en av initiativtagerne til forumet og ledet forumet i årene 2005-2010. Formålet er å harmonisere behandlingen av lisenssøknader, og utveksle erfaringer mellom deltakerlandene. CB-Forum er et svar på forordningens artikkel 4.4 om å sikre at søknadsbehandlingen gjøres på en konsistent måte. Forumet tar opp alle spørsmål som de ansvarlige organene måtte ha til tolkninger av kriteriene og kravene, og til dokumentasjonen som skal sendes inn med søknad om lisens på EU Ecolabel. Av hensyn til søkerne, er forumet lukket for andre enn de ansvarlige organene og Kommisjonen. Forumet initierer forslag til endringer og forbedringer av miljøkravene der dette er nødvendig.

Hovedstrategi for Norges deltagelse i arbeidet med Ecolabel

Stiftelsen Miljømerkings arbeid skjer i samsvar med Instruks om utredning av statlige tiltak (utredningsinstruksen) av 19. februar 2016.

Nødvendig forankring av norske standpunkter skjer i samråd med Barne- og likestillingsdepartementet og Klima- og miljødepartementet.

1. Utvikling av strenge og relevante kriteriedokumenter

Det viktigste Norge kan bidra med til EU Ecolabel er å utvikle strenge og relevante krav til alle produktgrupper som det arbeides med. Stiftelsen Miljømerking sitter på svært god kompetanse på de fleste produktgrupper EU ønsker å lage miljøkrav for. Stiftelsen Miljømerking har også relevant erfaring når det gjelder hvordan kravene virker i praksis gjennom arbeidet med det nordiske miljømerket Svanen. Stiftelsen Miljømerking har derfor prioritert deltagelse i Ad Hoc Working Groups og i EU Ecolabelling Board.

2. Bidra til utviklingen av EU Ecolabel

Gjennom arbeidet med Svanemerket, har Stiftelsen Miljømerking lang erfaring med hva som skal til for at en miljømerkeordning skal fungere optimalt. Norges representant er derfor en aktiv bidragsyter til policy og strategi-diskusjoner i European Union Ecolabelling Board, og i eventuelle arbeidsgrupper som nedsettes av den europeiske kommisjonen hver gang forordningen skal revideres.

3. Behandle søknader om lisens på EU Ecolabel

Det er de ansvarlige organene i hvert land som behandler søknader om lisens for å benytte EU Ecolabel fra produsenter i sitt eget land, og fra produsenter som

ønsker å selge sine produkter i landet. Stiftelsen Miljømerking tar i mot slike søknader og innvilger lisens til norske og utenlandske søkere.

I Norge er det 12 lisenser (Tekstil 4, Allrengjøring og sanitærvaskemidler 2, Kopi- og trykkpapir 2, Trykksaker 1, Håndoppvaskemidler 1, Maskinoppvaskemidler 1 og Tøyvaskemidler 1). Det er 6 søknader under behandling (primo 2018).

Arbeidsplan 2016-2018

EUEB vedtok arbeidsplan for 2016-2018 i januar 2016. Planen for kriterieutviklingen er vist i tabellen nedenfor, der R står for revisjon av allerede eksisterende produktgrupper og N betyr nye produktområder. Kommisjonen varslet i 2017 at de ikke har ressurser til å sette i gang nye produktgrupper nå. Ikke desto mindre har Kommisjonen nylig tatt initiativ til et forberedende arbeid med sikte på å utvikle miljøkrav til investeringsfond som bidrar til det grønne skiftet. Det er ventet at det i løpet av 2018 vil bli besluttet om man skal gå videre med dette arbeidet.

Kriterieprosjekt	Kriteriearbeid pågår	Planlagt vedtatt i Reg. Com	
TV'er og monitorer (R)	2017	2018	
Kopi-, avis- og trykkpapir (R)	2016-2017	2018	
Mykpapir (R)	2017	2018	
Smøreoljer (R)	2016-2017	2018	
Varmepumper (R)	2018	2019	
Rinse-off-kosmetikk (R)	2018	2019	
Maling og lakk (R)	2018	2019	